

J.M. Setien apezpiku jaunaren gizatasuna eta zintzotasuna

Juan SAN MARTIN

Jose María Setien jaunak Gipuzkoako apezpikutzan uztean, era askotariko eritzak jaso ditugu. Baina nik ere badut berari buruz zerbait esatekorik.

Bizi garen une hauetan ez da erraza politikarekin nahasi gabe irtetzea. Behin eta berriz esango dut, berrogei urtetako diktadurak guztiok utzi gaituela zerbait ikuterik. Iragana batzuk erraz ahaztu dute, baina beste batzuentzat ez da izan hain erraza, bereziki hurbil-dik familian ondoren txarrak utzi dizkigunean eta zenbait gertakari oroitzean.

Lehen beste era batera pentsatzen zutenek diote orain Eliza ez dela politizatu behar. Nire ustez guztion nahian dago Ebanjeliotan oinarriturik ibili behar dela. Baina analarteko gerra hainbeste hilketa-rekin ekarri, berrogei urtez inori beste era batera pentsatzen utzi ez eta gainera erantzule nagusia izan behar zuen "Generalísimo" hura pallopean ikusteaz, guretzat zerri bedeinkatua balitz bezala. Zer pentsa genezake? Garaiko propagandaren arabera, "Cruzada" egin omen zuen, baina moroak bere alde zituela.

Bi aldeetatik egin ziren gehiegikeriak, analarteko gerretan ohi den bezala. Baina ez legoke gaizki Juan Iturraldearen *El Catolicismo y la Cruzada de Franco. Quiénes y con qué fines prepararon la guerra* (Editorial Egui-Indarra - 1955) liburuari begiratu bat ematea.

Gasteizen hiru probintzietako Apezpikutzaren arduradun zen Mateo Mujika jauna, hain gizon ona eta herriak maitatua izanik, nork

bidali zuen mugaz bestaldera? Hari eman zitzaion tratu txarra ez zen zilegi kristautasunaren izenean.

Bestalde, zenbat apez afusilatu zituzten? Haietariko gehienek pekatu bakarra herri euskaldunarentzat euskaraz idatzi eta euskaraz predikatzea izan zen.

Gertakariok bai zirela Elizaren politizatzea.

Azken urte hauek edozein erakunderentzat izan dira nekagarriak. Politikoei elkarren artean gizarte arazoak lasai mintzatuz bideratu beharrean, taldekeria hertsian ari baitira jo.ta.ke elkarren aurka. Horrela ez dugu etorkizunean gauza onik.

Ni neu, haurtzarotik irakurle porrokatua eta gaztetxotatik sinesenez kezkatu ibili direnetakoa naiz. J.M. Barandiaran jakitunaren lagunmina izatez gainera, bere lan guztiak irakurtzen nituen. Baina baita ere gogoz jarraitu R. Alberdi, G.R. Yurre eta J.M. Setien jaunena idazlanak. Eta harriturik ez ezik, izaturik utzi naute zenbait politikari axolagabek edo zentzugabeek Setien jaunaren aurka esan eta idatzi dituzten neurriak gabeko astakeriek. Zergatik ez bere lanak lasai irakurri eta gogoetak eginaz behar bezalako kritika bideratu? Baina, hortarako ere zentzua behar.

Inork uka ezinezkoa da, Setien jaunak beti jator jokatu duela giza-eskubide eta bakearen alde eta gainera beti kondenatu dituela hilketak eta indarkeriak.

Arte zaletasunak eraman ninduen Elbarren eliz arte balioen zenbait katalogatze egitera. Horregatik bertako parroko jaunaren eskariz, obretako batzordekide nintzen eta edozein aldakuntza egin baino lehen eritzia eskatzen zidaten. Han behin, berrikuntza batzuk zirela eta, Setien apezpiku jaunarekin izan genuen bilera. Orduan ezagutu nuen pertsonalki eta bere hitz zuzenak entzuteaz oroitzen nintzen berak idazten zituen lanetaz.

Holako gizon batek ez du nire laudorioen premiarik. Arartekotzan nengoela, berarekin zenbait arazogatik izan nituen harremanak ere oroigarri ditut. Zein apal eta modu onez bideratu genituen arazo haiek. Izan ere, Legebiltzarra toki egokia da gizonak ezagu-tzeko eta politikari gutxi ezagutu ditut arazoak hain era onean bideratu ahal izateko.

Setien jaunaren gizatasuna, zintzotasuna eta zuzentasuna ez dira erraz neurtzekoak. Bere bezalako asko behar genituzke gizartearen

onerako. Egungo politikariak horrelakoak baitira, herriaren onerako, beste txori batek kantatuko liguke.

Horregatik, bat nator Eibarko egotaldi luze hartan hain adiskide egin nuen eta orain Seminarioko erretora den Jesus Mari Arrieta-ekin, honek Javier Meaurio kazetariarekin izan zuen elkarrizkan zioenarekin, nola ez bat etorri? Ikus otsaileko 17.ko *El Diario Vasco* egunkarian agertua.

Setien jaunak guztion gogoia betearazteko ez du izan garai egokia. Baina ez da izan bere erruagatik, ezta ere Elizarenagatik, politikari bihurrien jokaera maltzur eta hertsilagatik baizik. Setien jaunak, gutik bezala, eraman du Ebanjelioen mezua gizartera. Kristoren bukaera bera ere ez zen izan egokia, baina denborak eman zion ondo merezia zuen ohorea. Setien jaunari buruz ere, ondorengoak oroituko dira bere jarrera zintzo bezain zuzenaz.

Zorionez, bere ordezeko jartzen den Juan Maria Uriarte jauna ere egokia zaigula iruditzen zait eta Apezpikuegia ez da asko urrunduko markaturik doan bidetik.

Nire aldetik agur bihotzekorik gartsuena Jose Mari Setien jaunari.